

Quyết định giám đốc thẩm

Số: 12/2024/HNGĐ-GĐT

Ngày: 06/5/2024

V/v tranh chấp thay đổi người trực tiếp nuôi con.

NHÂN DANH
NƯỚC CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM

ỦY BAN THẨM PHÁN
TÒA ÁN NHÂN DÂN CẤP CAO TẠI THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH

Với thành phần Hội đồng xét xử giám đốc thẩm gồm có:

Thẩm phán – Chủ tọa phiên tòa: Ông Hoàng Thanh Dũng

Các Thẩm phán: Ông Phan Thanh Tùng

Ông Võ Văn Khoa

Thư ký phiên tòa: Ông Nguyễn Đức Thiện – Thư ký viên.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân cấp cao tại Thành phố Hồ Chí Minh tham gia phiên tòa: Ông Nguyễn Văn Phương, Kiểm sát viên.

Ngày 06 tháng 5 năm 2024, tại trụ sở Tòa án nhân dân cấp cao tại Thành phố Hồ Chí Minh mở phiên tòa giám đốc thẩm xét xử vụ án Hôn nhân gia đình về “*Tranh chấp thay đổi người trực tiếp nuôi con*” giữa các đương sự:

- *Nguyên đơn:* Anh Trần Lê V, sinh năm 1980; Địa chỉ: số D đường số I, Khu T, khu phố N, phường D, thành phố D, tỉnh Bình Dương.

- *Bị đơn:* Ông Nguyễn Văn H, sinh năm 1957 và bà Dương Thị V1, sinh năm 1957; Địa chỉ: Ấp H, xã H, huyện C, tỉnh Tiền Giang.

- *Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan:*

1/. Cháu Trần Ngọc Gia B, sinh năm 2009;

2/. Cháu Trần Hồng N, sinh năm 2014.

Cùng địa chỉ: Ấp H, xã H, huyện C, tỉnh Tiền Giang.

NỘI DUNG VỤ ÁN

Anh Trần Lê V và chị Nguyễn Thị Ngọc D là vợ chồng, nhưng đã ly hôn theo Quyết định công nhận sự thuận tình ly hôn số 199/2016/QĐHNGĐ-ST ngày 01/02/2016 của Tòa án nhân dân Quận 1, Thành phố Hồ Chí Minh. Anh V và chị D có hai con chung là Trần Ngọc Gia B, sinh ngày 31/10/2009 và Trần Hồng N, sinh ngày 21/7/2014. Sau khi ly hôn, anh V và chị D tự nguyện thỏa thuận là giao hai cháu cho chị D trực tiếp nuôi, anh V không có nghĩa vụ cấp dưỡng nuôi con.

Do không đủ điều kiện về kinh tế cũng như sức khỏe nên chị D đưa hai cháu về quê cho ông bà ngoại là Nguyễn Văn H và Dương Thị V1 trực tiếp nuôi dưỡng, chăm sóc. Ngày 05/9/2020, chị D mất nên anh V khởi kiện yêu cầu được trực tiếp nuôi dưỡng để bù đắp tình cảm cha con trong khoảng thời gian qua.

Bị đơn ông Nguyễn Văn H và bà Dương Thị V1 không đồng ý theo yêu cầu của anh V, ông bà yêu cầu được tiếp tục được nuôi dưỡng, chăm sóc hai đứa cháu ngoại, do lúc anh V và chị D ly hôn từ năm 2016 đến nay vợ chồng ông bà trực tiếp nuôi dưỡng hai cháu, chị D đi làm khoảng một, hai tuần mới về thăm con, còn anh V đã có vợ con khác, ít quan tâm đến các con, sau khi chị D mất ông bà vẫn chăm sóc hai cháu tốt, cho đi học bình thường, sức khỏe các cháu vẫn tốt. Để tránh xáo trộn tâm lý và môi trường học tập của các cháu, ông H và bà V1 yêu cầu được tiếp tục trực tiếp nuôi dưỡng hai cháu đến khi trưởng thành.

Tại Bản án Hôn nhân và Gia đình sơ thẩm số 35/2021/HNGĐ-ST ngày 26/02/2021 của Tòa án nhân dân huyện Cai Lậy, tỉnh Tiền Giang quyết định (tóm tắt):

Không chấp nhận yêu cầu khởi kiện của anh Trần Lê V.

Giao hai cháu Trần Ngọc Gia B, sinh ngày 31/10/2009 và Trần Hồng N, sinh ngày 21/7/2014 cho ông Nguyễn Văn H và bà Dương Thị V1 trực tiếp nuôi.

Anh Trần Lê V có quyền và nghĩa vụ trông nom, chăm sóc, nuôi dưỡng, giáo dục con chưa thành niên theo quy định của pháp luật.

Ngoài ra bản án sơ thẩm còn tuyên về án phí và quyền kháng cáo theo quy định của pháp luật.

Sau khi án sơ thẩm tuyên, ngày 08/3/2021, nguyên đơn có đơn kháng cáo.

Tại Bản án Hôn nhân và Gia đình phúc thẩm số 53/2021/HNGĐ-PT ngày 07/12/2021, Tòa án nhân dân tỉnh Tiền Giang quyết định (tóm tắt):

Không chấp nhận yêu cầu kháng cáo của anh Trần Lê V.

Giữ nguyên bản án sơ thẩm, giao hai cháu Trần Ngọc Gia B, sinh ngày 31/10/2009 và Trần Hồng N, sinh ngày 21/7/2014 cho ông Nguyễn Văn H và bà Dương Thị V1 trực tiếp nuôi.

Anh Trần Lê V có quyền và nghĩa vụ thăm nom con, không ai được cản trở.

Tại Quyết định số 05/2024/KN-HNGĐ ngày 29/02/2024, Chánh án Tòa án nhân dân cấp cao tại Thành phố Hồ Chí Minh kháng nghị bản án phúc thẩm nêu trên, đề nghị Tòa án nhân dân cấp cao tại Thành phố Hồ Chí Minh xét xử giám đốc thẩm, hủy Bản án hôn nhân gia đình phúc thẩm số 53/2021/HNGĐ-PT ngày 07/12/2021 của Tòa án nhân dân tỉnh Tiền Giang để xét xử lại vụ án theo thủ tục phúc thẩm, theo hướng chấp nhận toàn bộ yêu cầu khởi kiện của nguyên đơn Trần Lê V, giao hai cháu Trần Ngọc Gia B, sinh ngày 31/10/2009 và Trần Hồng N, sinh ngày 21/7/2014 cho anh Trần Lê V trực tiếp chăm sóc, nuôi dưỡng.

Tại phiên tòa giám đốc thẩm, đại diện Viện kiểm sát nhân dân cấp cao tại Thành phố Hồ Chí Minh đề nghị Hội đồng xét xử chấp nhận kháng nghị của Chánh án Tòa án nhân dân cấp cao tại Thành phố Hồ Chí Minh.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN

[1] Căn cứ các tài liệu chứng cứ có trong hồ sơ như: Hợp đồng lao động (BL 25), Đơn xin xác nhận chỗ ở hợp pháp (BL 46), Sổ hộ khẩu (BL 105), Đơn xin nhập học (BL 48) anh V cung cấp xác định anh V có thu nhập cố định mỗi tháng 12.000.000 đồng (chưa tính tháng lương thứ 13), vợ chồng anh V đã thống nhất sắp xếp chỗ ở cho các con về ở tại căn nhà 03 tầng số E B, phường A, thành phố D, tỉnh Bình Dương (nhà của anh V, không phải nhà thuê), Trường tiểu học A, thành phố D đồng ý tiếp nhận con anh V vào học, nên vợ chồng anh V có đủ điều kiện và có nguyện vọng được trực tiếp chăm sóc, nuôi dưỡng 2 con.

[2] Căn cứ quy định tại các Điều 58, 81, 82, 83, 84 Luật Hôn nhân và Gia đình năm 2014, việc trông nom, chăm sóc, nuôi dưỡng, giáo dục con sau ly hôn là quyền và nghĩa vụ của Cha M. Khoản 4 Điều 84 Luật Hôn nhân và Gia đình năm 2014 quy định chỉ trong trường hợp cả Cha và M đều không đủ điều kiện trực tiếp nuôi con thì Tòa án mới quyết định giao con cho người giám hộ theo quy định của Bộ luật dân sự.

[3] Tại giai đoạn phúc thẩm thì cháu Hồng N đã đủ 7 tuổi (*cháu N sinh ngày 21/7/2014, thời điểm xét xử phúc thẩm là ngày 07/12/2021*), nhưng tòa án cấp phúc thẩm không lấy ý kiến của cháu Hồng N mà vẫn tuyên giao cháu Hồng N cho ông H bà V1 trực tiếp nuôi dưỡng, là không phù hợp.

Ngoài ra, việc Tòa án cấp sơ thẩm và Tòa án cấp phúc thẩm quyết định giao các cháu cho ông bà Ngoại nuôi dưỡng là vi phạm đến quyền giám hộ và đại diện hợp pháp đương nhiên cho con của người cha (anh Trần Lê V). Ông H bà V1 không phải người đại diện theo pháp luật và người giám hộ đương nhiên cho các cháu (vì người cha còn sống và có đầy đủ năng lực hành vi dân sự, có đủ điều kiện để trực tiếp nuôi con). Việc giao 2 cháu cho ông bà N1 (ông H, bà V1) trực tiếp nuôi dưỡng trong trường hợp này là không đúng quy định của Luật Hôn nhân và Gia đình.

[4] Từ phân tích trên, xét thấy kháng nghị của Chánh án Tòa án nhân dân cấp cao tại Thành phố Hồ Chí Minh là có cơ sở, nên được chấp nhận. Cần thiết phải hủy Bản án hôn nhân gia đình phúc thẩm số 53/2021/HNGĐ-PT ngày 07/12/2021 của Tòa án nhân dân tỉnh Tiền Giang, để xét xử phúc thẩm lại theo quy định pháp luật.

Vì các lẽ trên,

QUYẾT ĐỊNH:

Căn cứ Điều 325; Điều 334; Điều 337; Điều 343 và Điều 345 của Bộ luật Tố tụng dân sự năm 2015;

1. Chấp nhận kháng nghị số 05/2024/KN-HNGĐ ngày 29/02/2024 của Chánh án Tòa án nhân dân cấp cao tại Thành phố Hồ Chí Minh.

2. Hủy Bản án hôn nhân gia đình phúc thẩm số 53/2021/HNGĐ-PT ngày 07/12/2021 của Tòa án nhân dân tỉnh Tiền Giang. Giao hồ sơ cho Tòa án nhân dân tỉnh Tiền Giang xét xử phúc thẩm lại theo quy định pháp luật.

3. Quyết định giám đốc thẩm có hiệu lực pháp luật kể từ ngày ra quyết định.

Nơi nhận:

- Đ/c Chánh án;
- VKSNDCC tại TP.HCM;
- Vụ PC&QLKH;
- TAND tỉnh Tiền Giang;
- TAND H.Cai Lậy;
- Chi cục THADS H.Cai Lậy;
- Các đương sự (theo địa chỉ);
- Lưu VP, Phòng GDKT III, HS; THS (NĐT).

**TM. ỦY BAN THẨM PHÁN
THẨM PHÁN - CHỦ TỌA PHIÊN TÒA**

Hoàng Thanh Dũng